

45. (2010eko ekaina) bikoitia(x) eta mugibi(C(1..r), (c₁, c₂, ..., c_r), pos) predikatuak eta A(1..n) bektorean jarraian dauden posizioak (1 eta 2, 3 eta 4, 5 eta 6, eta abar) binaka trukatzeko dituen programa. A(1..n) bektoreko elementu kopurua bakoitia bada (n bakoitia), azkeneko elementua ez da lekuz mugituko. -- #

a) $\text{bikoitia}(x) \equiv \{x \bmod 2 = 0\}$

b) $\text{mugibi}(C(1..r), (c_1, c_2, \dots, c_r), \text{pos}) \equiv$
 $\{(0 \leq \text{pos} \leq r) \wedge$
 $\forall k (1 \leq k \leq \text{pos} \rightarrow ((\text{bikoitia}(k) \rightarrow (C(k) = c_{k-1} \wedge C(k-1) = c_k)) \wedge$
 $\wedge ((k = \text{pos} \wedge \neg \text{bikoitia}(k)) \rightarrow C(k) = c_k))\}$

b) atalerako beste aukera bat:

$\text{mugibi}(C(1..r), (c_1, c_2, \dots, c_r), \text{pos}) \equiv$
 $\{(0 \leq \text{pos} \leq r) \wedge$
 $\forall k ((1 \leq k \leq \text{pos} \wedge \text{bikoitia}(k)) \rightarrow (C(k) = c_{k-1} \wedge C(k-1) = c_k)) \wedge$
 $(\neg \text{bikoitia}(\text{pos}) \rightarrow C(\text{pos}) = c_{\text{pos}})\}$

c) Asertzioak ematerakoan egokiena den ordena jarraituko da:

(1) $\{\text{Hasierako baldintza}\} \equiv \{n \geq 1 \wedge \forall k (1 \leq k \leq n \rightarrow A(k) = a_k)\}$

Hasierako baldintzaren bidez A bektoreak gutxienez elementu bat izango duela eta A bektoreko hasierako balioak a minuskulen bidez eta dagozkien azpiindezeak erabiliz adieraziko ditugula esaten da.

(2) $\{\text{Tarteko asertzioa}\} \equiv \{(1) \wedge i = 1\}$

(9) $\{\text{Bukaerako baldintza}\} \equiv$
 $\{\text{mugibi}(A(1..n), (a_1, a_2, \dots, a_n), n)\}$

Bukaerako baldintzaren bidez bektore osoan, hau da, n posizioraino egin beharreko mugimendu denak eginda daudela esaten da.

(3) $\{\text{Inbariantea}\} \equiv \{(1 \leq i \leq n + 1) \wedge \text{mugibi}(A(1..n), (a_1, a_2, \dots, a_n), i - 1)\}$

Inbariantearen bidez $i - 1$ posizioraino ahal izan diren aldaketak egin direla adierazten da. Beraz *mugibi* predikatuaren definizioa kontuan hartuz, $i - 1$ bikoitia baldin bada, 1 eta 2, 3 eta 4, eta gainerako posizioetako balioak binaka lekuz trukatu dira $i - 2$ eta $i - 1$ posizioetaraino. Baina $i - 1$ bakoitia baldin bada, 1 eta 2, 3 eta 4, eta gainerako posizioetako balioak binaka lekuz trukatu dira $i - 3$ eta $i - 2$ posizioetaraino eta $i - 1$ posizioeko elementua ez da mugitu.

$$(4) \{ \text{Tarteko asertzioa} \} \equiv \{ (1 \leq i \leq n) \wedge \text{mugibi}(A(1..n), (a_1, a_2, \dots, a_n), i - 1) \}$$

while-ean sartu garenez badakigu while-aren baldintza bete egin dela eta i ez dela $n + 1$.

$$(5) \{ \text{Tarteko asertzioa} \} \equiv \{ (1 \leq i \leq n) \wedge \text{bikoitia}(i) \wedge \text{mugibi}(A(1..n), (a_1, a_2, \dots, a_n), i - 1) \}$$

if aginduaren **then** aukeratik sartu garenez, badakigu i bikoitia dela.

$$(6) \{ \text{Tarteko asertzioa} \} \equiv \{ (1 \leq i \leq n) \wedge \text{bikoitia}(i) \wedge \text{lag} = A(i - 1) = a_{i-1} \wedge \text{mugibi}(A(1..n), (a_1, a_2, \dots, a_n), i - 1) \}$$

$\text{lag} := A(i - 1)$; esleipena burutu ondoren lag aldagaiaren balioa eta $A(i - 1)$ berdinak izango dira eta gainera balio hori a_{i-1} hasierako balioa izango da. Baina *mugibi* predikatua $i - 1$ balioarentzat betetzen da oraindik, izan ere, i posizioari dagokionez erdizka gaude.

$$(7) \{ \text{Tarteko asertzioa} \} \equiv \{ (1 \leq i \leq n) \wedge \text{bikoitia}(i) \wedge \text{lag} = a_{i-1} \wedge A(i - 1) = A(i) = a_i \wedge \text{mugibi}(A(1..n), (a_1, a_2, \dots, a_n), i - 1) \}$$

$A(i - 1) := A(i)$; burutu ondoren lag aldagaiaren balioa eta $A(i - 1)$ ez dira berdinak izango baina lag aldagaian a_{i-1} hasierako balioa mantenduko da. Bestalde $A(i - 1)$ eta $A(i)$ berdinak izango dira orain eta beraien balioa a_i hasierako balioa izango da. Oraindik ere *mugibi* predikatua $i - 1$ balioarentzat betetzen da, i posizioari dagokionez erdizka baikaude.

$$(8) \{ \text{Tarteko asertzioa} \} \equiv \{ (1 \leq i \leq n) \wedge \text{bikoitia}(i) \wedge \text{lag} = a_{i-1} = A(i) \wedge A(i - 1) = a_i \wedge \text{mugibi}(A(1..n), (a_1, a_2, \dots, a_n), i) \}$$

$A(i) := \text{lag}$; esleipena burutu ondoren lag aldagaiaren balioa eta $A(i)$ -rena berdinak izango dira, a_{i-1} hasierako balioa. Orain $A(i - 1)$ eta $A(i)$ desberdinak dira: $A(i - 1)$ -ren balioa a_i da eta $A(i)$ -rena a_{i-1} . Trukateta bukatu denez *mugibi* predikatua i balioarekiko beteko da orain.

$$(9) \{ \text{Tarteko asertzioa} \} \equiv \{ (1 \leq i \leq n) \wedge \text{mugibi}(A(1..n), (a_1, a_2, \dots, a_n), i) \}$$

(8) eta (9) puntuen arteko desberdintasuna honako hau da: (8) puntuan gaudenean badakigu **if** aginduaren **then** aukeratik joan garela eta horregatik $\text{bikoitia}(i) \wedge \text{lag} = a_{i-1} = A(i) \wedge A(i - 1) = a_i$ betetzen dela ziurtatu dezakegu. Baina (9) puntuan gaudenean ez dakigu **then** aukeratik joan al garen ala ez eta horregatik ezin dugu esan $\text{bikoitia}(i) \wedge \text{lag} = a_{i-1} = A(i) \wedge A(i - 1) = a_i$ betetzen denik, **if** aginduko baldintza ez bada bete $\text{bikoitia}(i) \wedge \text{lag} = a_{i-1} = A(i) \wedge A(i - 1) = a_i$ ez baita egia izango.

$$(11) E = n + 1 - i$$

Inbariantea betetzen den lekuan gauden bakoitzean E espresioak while agindua bukatzeko zenbat buelta falta diren adierazi behar du. Taula ezkerretik eskuinera zeharkatzen denean E espresioa " i aldagaiak hartuko duen azkeneko balioa" ken " i " izango da. Azken batean E espresioa $n + 1$ eta i -ren arteko distantzia da. Horrela i -ren balioa handitzen denean, $n + 1$ eta i -ren arteko distantzia txikiagoa izango da eta eman beharreko buelta-kopurua ere txikiagoa izango da.

Koloreen bidez asertzio batetik bestera dauden aldaketak nabarmendu dira.